

niedziela

GŁOS Z TORUNIA

NR 31 (1128) • J • ROK LIX • 31 VII 2016 • TORUŃ

w numerze:

Dni w Diecezji

37. Minipielgrzymka – Toruń 2016

Proboszcz z Powstania Warszawskiego –
ks. Zbigniew Polanowski

MYŚL
NA TYDZIEŃ

Prawdziwa miłość wyraża się zawsze ofiarą i poświęceniem dla osób kochanych. Nie ma miłości, która nic nie kosztuje.

Bp Andrzej Suski

– Wyrażam wielką radość z waszego przybycia do Torunia. Od ostatniego spotkania młodych w Brazylii oczekiwaliśmy na wasz przyjazd! – tymi słowami bp Andrzej Suski rozpoczął 22 lipca Eucharystię z udziałem młodzieży z całego świata, która przyjechała do diecezji toruńskiej na Dni w Diecezji poprzedzające główne obchody Światowych Dni Młodzieży

MARIANNA MUCHA

Bp Andrzej Suski przyjmuje dary ołtarza podczas Mszy św. w toruńskiej katedrze Świętych Janów

Joanna Kruczyńska

ŚDM W DIECEZJI TORUŃSKIEJ

Przygotowania do tych dni trwały w naszej diecezji w zasadzie od momentu ogłoszenia przez papieża Franciszka, że kolejne Światowe Dni Młodzieży, po brazylijskim Rio, odbędą się w Polsce, w Krakowie. Głównym efektem przygotowań były trwające od 20 do 25 lipca Dni w Diecezji. W tym czasie gościliśmy w naszych parafiach młodzież z krajów wszystkich kontynentów: z Kanady, Dominikany, Kolumbii, Francji, Włoch, Zambii, Gabonu, Angoli, Hongkongu i Australii. W dniach poprzedzających ŚDM w Krakowie oraz tuż po nich w naszej diecezji przebywali i przebywać będą jeszcze pielgrzymi z Ziemi Świętej, Jordanii, Ukrainy, Danii, USA, Chile, Ekwadoru i Papui-Nowej Gwinei, w sumie prawie 1500 osób.

Tak naprawdę Dni w Diecezji rozpoczęły się u nas już wcześniej, gdy 7 lipca dotarła do Lidzbarka 30-osobowa grupa z Gabonu. Ze względu na to, że była to pierwsza grupa pielgrzymów, która dotarła do Polski, stali się oni sporą sensacją. O ich podróży przez diecezję toruńską informowały media nie tylko lokalne, lecz także ogólnopolskie. Wszystkich, którzy mieli z nimi styczność, zachwyliła otwartość i entuzjazm Afrykańczyków. – Zakochołam się w nich – opowiada Sara z Kowalewa Pomorskiego. – W ich wierze, radości, miłości, szczerości.

W trakcie Dni w Diecezji Gabończyk wraz z młodzieżą z Zambii spędzili czas w Chełmży i Grzywnie. Kanadyjczycy gościli w Chełmnie, Francuzi w Brodnicy, Angolczycy w Gru-

dządzu, Kolumbijczycy w Działdowie i Lubawie, Dominikańczycy w Górsku, a Australijczycy i Malezyjczycy oraz Włosi i młodzież z Hongkongu w Toruniu. Każda parafia przygotowała indywidualny program dla swoich gości, w którym nie zabrakło bliższych i dalszych wizyt turystycznych, wspólnych modlitw, a także spotkań integracyjnych dla gości i gospodarzy.

Punktem kulminacyjnym Dni w Diecezji było spotkanie młodzieży w Toruniu w dniach 22-23 lipca. Ponad 1 tys. zgłoszonych uczestników z diecezji i zagranicy, a także wielu niezarejestrowanych, wzięło udział w przedpołudniowych modlitwach na toruńskiej Starówce w trzech kościołach pw.: Ducha Świętego

dokończenie na str. IV-V

JABŁONOWO
POMORSKIE

Uroczysta sesja

Na dziedzińcu sanktuarium bł. Marii Karłowskiej w Jabłonowie-Zamku 15 lipca odbyła się 23. uroczysta Sesja Rady Miejskiej, którą poprzedziła Msza św. w kaplicy sanktuarium celebrowana przez dziekana ks. kan. Grzegorza Tworzewskiego, ks. kan. Janusza Kowalskiego oraz ks. prał. Jana Kufła. Sesja zainaugurowała obchody Dni Jabłonowa Pomorskiego.

Na wniosek burmistrza miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie Przemysław Górski Wysoka Rada w czasie sesji podjęła uchwałę w sprawie nadania Honorowego Obywatelstwa Miasta Jabłonowa Pomorskiego. Otrzymała go s. Gracjana Zborala – matka generalna Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej.

Gracjana Zborala urodziła się 17 czerwca 1953 r. w Zbąszyniu. Tytuł magistra teologii uzyskała na Uniwersytecie im. kard. Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Do Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej wstąpiła 24 listopada 1973 r. i od tego czasu całe swoje życie poświęciła działalności na rzecz zgromadzenia i zwykłych ludzi, których los jest dla zgromadzenia najważniejszy. Matka Gracjana jest osobą wrażliwą, angażującą się w rozwiązywanie ludzkich problemów, zawsze gotowa im zaradzić, potrafiąca słuchać ludzi, wspierać ich i odpowiednio ukierunkować. Funkcję przełożonej generalnej Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej objęła 15 sierpnia 2007 r. i pełni ją do dnia dzisiejszego. S. Gracjana jest

Od lewej stoją: Aleksandra Juszkiewicz – wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej, Przemysław Górski – burmistrz miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie, s. Gracjana Zborala, Mirosław Gaczyński – wiceprzewodniczący Rady Miejskiej, Krzysztof Kamiński – przewodniczący Rady Miejskiej

wspaniałym świadectwem słów św. Jana Pawła II, który zalecał, by „człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem po to, ażeby bardziej «był», a nie tylko więcej «miał»”.

Na 23. uroczystej Sesji Rady Miejskiej burmistrz miasta i gminy

Przemysław Górski oraz przewodniczący Rady Miejskiej Krzysztof Kamiński wręczyli również podziękowania pracownikom, firmom i mieszkańcom zasłużonym dla miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie.

Iga Czepkowska

GRUDZIĄDZ

Szlakiem maryjnych sanktuariów Pomorza

Grupa 37 pielgrzymów z parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego w Grudziądzu-Strzemięcinie wyruszyła w dniach 11-12 lipca na pielgrzymi szlak. Duchową opiekę nad pielgrzymką sprawowali ks. Jarosław Zieliński i ks. Krzysztof Kownacki.

Pierwszym miejscem postoju była Kalwaria Wielewska, gdzie pielgrzymi wysłuchali prelekcji o historii sanktuarium maryjnego i kalwarii, którą opowiedział ks. Jan Flisikowski – kustosz. Tego dnia pielgrzymi udali się też do Wejherowa. Nawiedzili kościół pw. św. Anny, gdzie znajduje się cudowny obraz Madonny Wejherowskiej, której oficjalnym tytułem jest wezwanie Uzdrawienia Chorych na duszy i ciele. Następnie udali się na Kalwarię Wejherowską pod przewodnictwem br. Wawrzyńca z zakonu Franciszkanów opiekujących się tym sanktuarium.

Sanktuarium Matki Bożej Królowej Polskiego Morza w Swarzewie wierni z Grudzią-

dza nawiedzili kolejnego dnia pielgrzymki. Udali się również do archikatedry w Gdańsku-Oli-

wie, gdzie wysłuchali koncertu organowego, a na dalszej części pielgrzymiego szlaku znalazły się gdański kościół Mariacki oraz kościół pw. św. Brygidy.

W drodze powrotnej pielgrzymi udali się do Pelplina, gdzie nawiedzili bazylikę katedralną, a w niej groby biskupów chełmińskich, m.in. bp. Stanisława Wojciecha Okoniewskiego oraz bp. Kazimierza Józefa Kowalskiego, a także grób pierwszego biskupa pelplińskiego Jana Bernarda Szłagi. Dzięki życzliwości alumnów pielgrzymi zwiedzili także gmach Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Pelplińskiej.

Ostatnim punktem na szlaku pielgrzymim było sanktuarium maryjne w Piasecznie, gdzie pielgrzymi zacerpnęli cudownej wody ze studzienki.

Ks. Krzysztof Kownacki

Pielgrzymi na Kalwarii w Wielu

Archiwum parafii

ŁASIN

Szkaplerz jako tarcza

Wspomnienie Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel obchodzone 16 lipca, zwane świętem Matki Bożej Szkaplerznej, co roku przyciąga do klasztoru Sióstr Karmelitanek Bosych w Łasinie wielu czcicieli Maryi, członków Bractwa Szkaplerznego i przyjaciół łasińskiego Karmelu. 3-dniowym rekolekcjom dla wszystkich chętnych, poprzedzającym główną uroczystość, przewodniczył o. Jan Kanty Stasiński OCD. Pomagał odkryć tajemnicę miłości Pana Boga przez Jezusa i Maryję w tradycji Kościoła, jaką jest szkaplerz. W codziennych tematycznych homiliach przypominał istotę szkaplerza i nabożeństwa, duchowość karmelitańską nie tylko dla osób konsekrowanych, lecz także tych, którzy poprzez przyjęty szkaplerz uczestniczą we wszystkich dobrach i łaskach zakonu karmelitańskiego, oraz o maryjnej religijności Polaków.

Mszy św. odpustowej 16 lipca przewodniczył i homilię wygłosił bp Józef Szamocki. – Szkaplerz jest tarczą nie tylko nas chroniącą, lecz także, jak niegdyś tarcza szkolna, jest znakiem rozpoznawczym, ale w tym przypadku jest znakiem naszej przynależności do rodziny Maryi i Karmelu. Jest też wyzwaniem, aby w szkole miłości Maryi nie zawieść – mówił Biskup Józef. Kaznodzieja przypomniał także o największych zwyczajach i nabożeństwach maryjnych oraz ich obecności w naszym codziennym życiu, które nie są obojętne, a intrygują i zachęcają do dalszego pogłębiania tej duchowości. –

Czcimy Maryję za to, że jest Matką Jezusa Chrystusa i naszą Matką, która chce nasze serca kształtować w szkole nazaretańskiej na wzór Serca Jezusowego – dodał. Biskup Józef podkreślił znaczenie dla diecezji domu zakonnego Sióstr Karmelitanek Bosych w Łasinie, którego siostry służą takim powołaniem – ofiarą swojego życia i modlitwą oraz dzielą się bogactwem duchowym Karmelu. Mówił także o tajemnicy szkaplerza jako tajemnicy pielgrzymowania do nieba. Podejmując się noszenia szkaplerza, decydujemy się, że jeszcze radykalniej będziemy wsłuchiwać się w to, co Jezus ma nam do powiedzenia, i jak o Jezusie świadczyć we współczesnym świecie, bo tak czyni ten, kto kocha. Na koniec wypowiedział prośbę do Matki w imieniu wszystkich zgromadzonych na dziedzińcu klasztoru: – Maryjo, która kroczysz z nami w znaku szkaplerza – prowadź i broń, daj moc każdemu z nas do miłowania do końca na drogach naszego życia.

Liturgię ubogacił swym śpiewem chór Tibi Mariae pod dyrykcją Małgorzaty Gołuńskiej. Po Mszy św. w kaplicy klasztornej o. Jan Kanty Stasiński OCD poprzez nałożenie szkaplerza przyjął do Bractwa Szkaplerznego kolejne osoby. Agapa w radosnym nastroju przedłużyła świętowanie na karmelitańskim dziedzińcu.

Aleksandra Wojdyło

Rozmowa z o. Janem Kantym Stasińskim OCD w następnym numerze

Organista Tomasz Radimonas (z prawej) i tenor Krzysztof Gornowicz

ŁASIN

Z muzyką bliżej Maryi

Tradycją stało się, że w lipcową, wakacyjną niedzielę proboszcz parafii pw. św. Katarzyny w Łasinie ks. kan. Grzegorz Grabowski zaprasza artystów na koncert do świątyni. Tomasz Radimonas, organista w kościele pw. św. Wojciecha w Starogardzie Gdańskim, oraz Krzysztof Gornowicz, chórzysta opery w niemieckim Bielefeld i dyrygent chóru w tamtejszej Polskiej Misji Katolickiej, zaprezentowali utwory muzyki klasycznej i sakralnej.

Tegoroczny koncert, który odbył się 17 lipca, z uwagi na święto Matki Bożej Szkaplerznej przypadające dnia poprzedniego, zdominował repertuar maryjny. W pierwszej części muzyki w mistrzowski sposób wykonywali utwory klasyczne, autorstwa m.in. Adolfa Dossa, Luisa Tomasa, Franza Schuberta, Francesco Durante. Drugą część wypełniły pieśni sakralne poświę-

cone Najświętszej Maryi Pannie. Miłym gestem ze strony artystów było zaproszenie do wspólnego śpiewania zgromadzonych w świątyni słuchaczy z parafii oraz gości. Jak podkreślali, również przez muzykę można chwalić Boga i Maryję.

Wspianiały duet tenora i mistrza organów pozwolił stworzyć się i uwrażliwić na muzykę sakralną. dopełnieniem muzycznej uczty dla ducha było wykonanie przez Marka Piotrowskiego własnego autorstwa fragmentów poezji maryjnej z najnowszego tomiku. Występ w świątyni zakończył się wspólnie odśpiewanym Apelem Jasnogórskim. Tego samego dnia artyści wystąpili również z mini-koncertem przed siostrami karmelitankami w łasińskim klasztorze, przedłużając w ten sposób maryjne święto w Karmelu.

Aleksandra Wojdyło

Zapraszamy do Matki Bożej Podgórskiej

W pierwszą rocznicę koronacji obrazu Matki Bożej Podgórskiej w Toruniu 20 sierpnia odbędzie się 1. Pielgrzymka Małżeństw i Rodzin Diecezji Toruńskiej do Niepokalanej Królowej Rodzin. Rozpoczęcie pielgrzymki o godz. 11 procesją z sanktuarium na plac koronacyjny i Różaniec w intencji małżeństw i rodzin. O godz. 12 Msza św. pod przewodnictwem bp. Andrzeja Suskiego połączona z odnowieniem ślubów małżeńskich i błogosławieństwem rodzin. Po Eucharystii piknik rodzinny połączony z koncertem piosenki religijno-biesiadnej Jacka Kieroka. Zgłoszenia grup pielgrzymkowych prosimy kierować na adres sanktuarium: ul. Poznańska 49, 87-100 Toruń lub torun@franciszkanie.net do 10 sierpnia.

Matka Boża Podgórska

Bp Józef Szamocki przewodniczy Mszy św. na dziedzińcu łasińskiego Karmelu

Wiesław Ochotny

Młodzi z Francji wielbią Boga pieśnią w kościele pw. św. Jakuba w Toruniu

ŚDM W DIECEZJI TORUŃSKIEJ

dokończenie ze str. I

go, Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny i św. Jakuba. Tam mieli także okazję powiedzieć świadectwo i posłuchać katechez, które dotyczyły przede wszystkim tematu miłosierdzia, zgodnie z hasłem tegorocznych Światowych Dni Młodzieży: „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią”. Również homilie, które w piątek i sobotę wygłosili do młodzieży bp Andrzej Suski oraz goszczący w Toruniu wraz z grupą pielgrzymów ordynariusz włoskiej archidiecezji Chieti-Vasto abp Bruno Forte, poruszały ten temat. – Kto doświadczył Bożego Miłosierdzia, ten rośnie w miłości do Boga – powiedział w piątek do młodzie-

ży Biskup Andrzej. Kaznodzieja podkreślił również wagę miłości ze szczególnym uwzględnieniem miłości Boga Ojca: – Prawdziwa miłość wyraża się zawsze ofiarą i poświęceniem dla osób kochanych. Nie ma miłości, która nic nie kosztuje. Tyle jest w nas miłości, ile poświęcenia. Dlatego Ten, który ukończył nas do końca, oddał za nas swoje życie na krzyżu. Tu właśnie miłość Jezusowa osiąga swój szczyt.

Z powodu wielości języków, jakimi porozumiewali się nasi

goście, zdarzało się, że nie każdy wszystko rozumiał. Nauczyliśmy się jednak, że słowa nie są aż tak ważne. Zwłaszcza podczas modlitwy bariera językowa okazała się zupełnie nieistotna. – Na modlitwie nasze serca

biją w jednym rytmie – podsumował czuwanie modlitewne z gośćmi z Afryki ks. Adam Lis, koordynator ŚDM w dekanacie kowalewskim.

W piątkowe i sobotnie popołudnie w Toruniu młodzież wzięła także udział w programie kulturalno-rozrywkowym. Pielgrzymi zobaczyli pop-oratorium „Miłosierdzie Boże”, pod czujnym

okiem s. Krzysztofy nauczyli się podstawowych kroków tańców lednickich, wysłuchali żywiołowego koncertu reggae zespołu Bethel i zobaczyli podniebne widowisko przygotowane przez hiszpański Teatr Muare. Wszyscy przybywający z zagranicy, a także młodzież z diecezji, mogli również zaprezentować się na scenie na Starym Rynku. Z tej okazji skorzystał m.in. Parafialny Chór Ludzi Młodych z Chełmży czy grupa z Hongkongu, odśpiewując po chińsku hymn Światowych Dni Młodzieży.

Tak minęły nam Dni w Diecezji. Po nich razem wsiedliśmy do pociągu i wyruszyliśmy do Krakowa.

Marianna Mucha,
Biuro ŚDM w Toruniu

Wiesław Ochotny

Wspólna modlitwa w toruńskim kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny

Wiesław Ochotny

Spontaniczny i radosny śpiew na uwielbienie wykonała młodzież z Kanady

Wiesław Ochotny

Procesja eucharystyczna w kościele pw. Ducha Świętego w Toruniu

Joanna Kuczyńska

Czas na posiłek na toruńskim Rynku Nowomiejskim

Ks. Paweł Borowski

Rozgrzewka przed 1. Charytatywnym Biegiem Miłosierdzia im. bł. Juty z Chełmży do Bielczyny

Z HELU

W ierni parafii pw. Świętych Janów w Świerczynkach wraz z proboszczem ks. dr. Piotrem Stefańskim z radością przywitali 12 lipca grupę pielgrzymów, którzy 3 lipca wyruszyli z parafii pw. Bożego Ciała w Helu i podążają na Jasną Górę. Tam pragną przed cudownym wizerunkiem Maryi powierzyć trudne sprawy swego życia, a także wyrazić swą miłość i wdzięczność za doznane łaski. Pątnicy wędrują pod opieką ks. prał. prof. Jana Perszona. Na Jasną Górę dotrą 21 lipca, ale to jeszcze nie koniec ich pielgrzymowania. Końcowym etapem będzie

Kraków, a w nim uczestnictwo w Światowych Dniach Młodzieży.

Po powitaniu i modlitwie w kościele pielgrzymi zostali zaproszeni do szkoły w Świerczynkach, gdzie panie z cateringu „Ranczo” i Koła Gospodyń Wiejskich w Pigży przygotowały posiłek, po którym goście mogli odpocząć, aby wyruszyć w dalszą drogę. Przyjmowanie pielgrzymów z Helu było inicjatywą poprzedniego proboszcza ks. kan. Adama Ceynowy. Dziękujemy obecnemu proboszczowi za podtrzymywanie tej tradycji.

Katarzyna Umińska

Pielgrzymi z Kaszub w kościele w Świerczynkach

Katarzyna Umińska

37. MINIPIELGRZYMKA TORUŃ 2016

W Toruniu cieszymy się piękną tradycją pieszych pielgrzymek, tych na Jasną Górę, ale także tych po Toruniu, do kolejnych świątyń naszego miasta. Już po raz 37. pielgrzymom wędrującym z Torunia na Jasną Górę towarzyszą duchowo ci, którzy nie mogą się wybrać na pielgrzymkowy szlak. To duchowe towarzyszenie polega na wspólnej modlitwie i Mszy św. w jednym z wyznaczonych kościołów Torunia oraz na przejściu z modlitwą i pieśnią ulicami miasta.

Minipielgrzymka ma nieść pomoc Ojcu Świętemu i modlić się w aktualnych intencjach Kościo-

ła, Ojczyzny i świata. W dniach 4-12 sierpnia duchowo łączymy się z Pieszą Pielgrzymką Diecezji Toruńskiej na Jasną Górę, natomiast 13 i 14 sierpnia są to dni dziękczynienia za dar pielgrzymek w naszej diecezji. Duchową oraz organizacyjną opiekę nad minipielgrzymką w tym roku sprawować będzie ks. Tomasz Filipiak, posługujący w parafii pw. Miłosierdzia Bożego i św. Faustyny w Toruniu.

**Ks. Łukasz Skarżyński,
kierownik Pieszej Pielgrzymki
Diecezji Toruńskiej
na Jasną Górę**

Pielgrzymom towarzyszą duchowo ci, którzy nie mogą się wybrać na szlak

Data	Miejsce spotkania	Kościół docelowy
4 sierpnia (czwartek)	Katedra Świętych Janów (godz.16.30)	św. Jakuba Apostoła
5 sierpnia (piątek)	Wniebowzięcia NMP (godz.16.15)	Chrystusa Króla
6 sierpnia (sobota)	Caritas, ul. Bydgoska (godz.15.30)	NMP Gwiazdy Nowej Ewangelizacji i św. Jana Pawła II – Port Drzewny
7 sierpnia (niedziela)	Wyższe Seminarium Duchowne (godz.16.15)	Miłosierdzia Bożego i św. Faustyny
8 sierpnia (poniedziałek)	Matki Bożej Królowej Polski (godz.16.15)	Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa
9 sierpnia (wtorek)	Matki Bożej Częstochowskiej (godz.16.15)	bł. Marii Karłowskiej
10 sierpnia (środa)	św. Antoniego (godz.16.15)	św. Józefa
11 sierpnia (czwartek)	Ducha Świętego (godz. 16.15)	Matki Bożej Zwycięskiej
12 sierpnia (piątek)	Świętych Piotra i Pawła (godz. 15.30)	bł. Stefana W. Frelichowskiego
13 sierpnia (sobota)	Pomnik św. Jana Pawła II (godz. 16.30)	św. Michała Archanioła
14 sierpnia (niedziela)	Matki Bożej Nieustającej Pomocy (godz. 16.15)	św. Maksymiliana Kolbego

Joanna Kruczyńska

PROBOSZCZ Z POWSTANIA WARSZAWSKIEGO

Z Różą Szczepanowską, siostrzenicą ks. Zbigniewa Polanowskiego, byłego proboszcza parafii pw. Opatrzności Bożej w Toruniu, o jego życiu, pracy kapłańskiej i konspiracyjnej rozmawia Anna Głos

ANNA GŁOS: – Jaka była droga do kapłaństwa Zbigniewa Polanowskiego?

RÓŻA SZCZEPANOWSKA: – Zbigniew Polanowski urodził się 3 września 1909 r. w Inowrocławiu. Tam też w 1927 r. ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprowicza. Po maturze zdał egzaminy wstępne na wydział farmacji. W tym samym roku wyjechał na rekolekcje do Częstochowy. Po powrocie zrezygnował z zamiaru studiowania farmacji i wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Poznaniu. 10 czerwca 1933 r. przyjął święcenia kapłańskie z rąk prymasa Polski kard. Augusta Hlonda i nazajutrz odprawił Mszę św. prymicyjną.

– **Pierwsze kroki w pracy duszpasterskiej ks. Zbigniew stawiał w Żerkowie?**

– Tak, po święceniach został wikariuszem w Żerkowie k. Jarocina. Później skierowano go do Nakła nad Notecią, a stamtąd w 1938 r. do parafii farnej w Bydgoszczy. Pierwszym proboszczem ks. Polanowskiego był bł. ks. Jan Nepomucen Chrzan, zamęczony później w obozie koncentracyjnym w Dachau. W 1999 r. św. Jan Paweł II beatyfikował go w grupie 108 męczenników II wojny światowej.

– **Co wiemy na temat losów wojennych ks. Polanowskiego?**

– Szczęśliwie uniknął aresztowania w 1939 r. i wyjechał do

Generalnej Guberni. Najpierw ukrywał się u sióstr zakonnych w Częstochowie, później mieszkał w Parczewie i Lubartowie, w końcu trafił do Warszawy, gdzie w 1942 r. podjął pracę w szkole pożarniczej. W tym okresie działał jako kapelan w konspiracyjnym Strażackim Ruchu Oporu „Skała”. Ponadto zaangażował się w akcję pomocy Żydom z warszawskiego getta, dla których wyrabiał metryki urodzenia w parafiach. Wozy strażackie niejednokrotnie wywoziły z getta jego mieszkańców przebranych w stroje strażackie. A gdy w 1943 r. wybuchło tam powstanie, strażacy zaopatrywali walczących w broń, amunicję i żywność. Historię mojego wujka opisał Władysław Bartoszewski w książce pt. „Ten jest z ojczyzny mojej”.

– **A w następnym roku wybuchło Powstanie Warszawskie...**

– Powstanie Warszawskie, w którym brał udział od samego początku jako kapelan w sztabie jego dowódcy płk. Antoniego Chruściela „Montera”. Pełnił posługę duszpasterską wśród żołnierzy i ludności cywilnej. Uczestniczył w pogrzebach, spowiadał, udzielał chrztów i słubów.

– **Co działo się z Pani wujkiem po wojnie?**

– Po powrocie do macierzystej diecezji został proboszczem w swojej pierwszej parafii w Żerkowie, gdzie pracował do 1958 r.,

ale jego konspiracyjna, skierowana przeciw komunistom, służba dla Polski trwała. W 1947 r. założył tajne Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Męskiej. Część jego członków powołała do życia organizację antykomunistyczną „Biała Róża”. Ks. Polanowski wspierał tych młodych ludzi w działaniach niepodległościowych.

– **Należał więc razem z podopiecznymi do grona Żołnierzy Wyklętych?**

– I poniósł tego konsekwencje. W październiku 1949 r. funkcjonariusze Urzędu Bezpieczeństwa z Jarocina aresztowali członków „Białej Róży”. Po procesie pokazowym konspiratorzy otrzymali surowe wyroki. W latach 50. ks. Polanowski był nękany przez UB kilkukrotnymi aresztowaniami i przesłuchaniami, po których jednak po kilku dniach pozwalano mu wracać na plebanie.

– **Proszę opowiedzieć coś więcej o przygodzie ks. Zbigniewa ze strażą pożarną. Rozpoczęła się w 1942 r.?**

– Wujek miał do niej sentyment przez całe życie. Był kapelanem Ochotniczej Straży Pożarnej, a później jej honorowym członkiem. Gdy 10 czerwca 1958 r. obchodził srebrny jubileusz kapłaństwa, wśród życzeń i gratulacji otrzymał dyplom za ofiarną i długoletnią pracę w szeregach OSP z Powiatowej Komendy Straży Pożarnej w Jarocinie. W tym samym roku został skierowany do innej parafii.

Ks. Zbigniew Polanowski (1909-80)

Archiwum rodzinne

– **W jakich jeszcze parafiach pracował?**

– Od 1958 r. do 1964 r. był proboszczem parafii pw. Opatrzności Bożej na Rudaku w Toruniu. W rudackim kościele przeprowadził szereg prac i modernizacji. Uczył także religii w III Liceum Ogólnokształcącym w Toruniu, którego absolwentem był obecny prymas Polski abp Wojciech Polak. Parafianie z Rudaka zapamiętali swego proboszcza jako miłego, zawsze uśmiechniętego kapłana. Następnie objął parafię w Mroczy na Krajnie, w końcu w Marzeninie k. Wrześni. 30 czerwca 1979 r. z powodu złego stanu zdrowia odszedł na emeryturę. Pod koniec życia zamieszkał razem ze mną w Toruniu. Zmarł 16 listopada 1980 r. Uroczystości pogrzebowe, którym przewodniczył bp Jan Czerniak z Gniezna, odbyły się w kościele na Rudaku. Zapamiętałam udział wielu duchownych i przepełniony kościół. Zgodnie ze swoim życzeniem spoczął wśród swoich dawnych parafian na cmentarzu przy ul. Włocławskiej w Toruniu. ■

Grupa pielgrzymów z opiekunem ks. kan. Januszem Kowalskim

Poprzez próby poznawania i rozumienia różnych kultur i religii musimy uczyć się tolerancji. Uczymy się wspólnych dróg do tego samego Boga. Ta myśl przewodnia towarzyszyła pielgrzymom z parafii pw. św. Wojciecha w Jabłonowie Pomorskim, którzy udali się na Podlasie

NA STYKU KULTUR I RELIGII

Przeszło 50-osobowa grupa pielgrzymów po porannej Mszy św. wyruszyła 11 lipca pod opieką proboszcza ks. kan. Janusza Kowalskiego na wschód Polski, gdzie religia rzymskokatolicka styka się z prawosławiem, islamem i napotyka zabytki judaizmu, kiedyś tak licznie reprezentowanego w tych rejonach.

Nasz Kościół

Pierwsze kroki skierowaliśmy do zespołu klasztornego franciszkanów w Drohiczyń, gdzie zwiedziliśmy Muzeum Diecezjalne. Na szczególną uwagę zasługiwał zbiór ornatów, monstrancji, w tym monstrancja wykonana przez więźniów niemieckiego obozu jenieckiego – ocalałych powstańców warszawskich oraz unikatowy kielich ofiarny z duszą. Polscy zesłańcy na Syberii wymyślili kielich podgrzewany, podobnie jak kiedyś żelazka, wkładami ze stopu miedzi.

Do Sokółki przyciągnął nas cud eucharystyczny. To miejsce kontemplacji i wdzięczności ludzi, którzy doznali łask dzięki modlitwom zanoszonym do Jezusa obecnego w Eucharystii. W Świętej Wodzie, jak w prawosławnej Grabarce i litewskich Szawlach, jest Góra Krzyży, na której wierni stawiają krzyże wotywnie z proś-

bami i podziękowaniami. Przybyliśmy tam, aby wypowiedzieć przed Maryją swoje troski, bóle, cierpienia, ale także by odzyskać nadzieję i odwagę znoszenia codziennych trudów i utrapień. W kościele pw. Najświętszej Maryi Panny Matki Miłosierdzia w Wasilkowie, oprócz osobistych intencji, modliliśmy się o pogodę i szczęśliwe pielgrzymowanie. Byliśmy też w Puszczy Białowieskiej; nawiedziliśmy sanktuarium bł. Bolesławy Lament, która była założycielką Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny i poświęciła się dziełu zjednoczenia chrześcijan.

Prawosławie

Grabarka to serce prawosławia w Polsce, gdzie mieliśmy okazję poznać podstawy prawosławia. Tę wiedzę utrwaliliśmy w Supraślu i Hajnówce. Gdy gościliśmy w cerkwiach, monasterze, nasi rozmówcy podkreślali przynależność do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, wspominali o dialogu religii i przypominali wkład św. Jana Pawła II w szerzenie ducha ekumenizmu. Z prawosławiem spotkaliśmy się też w słynnym soborze Świętej Trójcy w Hajnówce. W miejscu, gdzie odbywają się Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiew-

nej, dowiedzieliśmy się, dlaczego w cerkwiach nie ma organów i dlaczego prawosławni tak bardzo cenią śpiew chórny.

Świat islamu

Na spotkanie z przedstawicielami islamu udaliśmy się do Kruszynian. Polscy Tatarzy w Kruszynianach to społeczność uznawana za jedną z najbardziej pokojowo ustosunkowanych społeczności świata islamu. Przemiełe przyjęcie naszej grupy w „Tatarskiej Jurcie” i w zabytkowym meczecie przekonało nas, że „Tatarzy zostali Słowiańszczyzną złagodzeni”. Ta niewielka, licząca ok. 2 tys. osób grupa o tatarskich korzeniach jest dumna z przynależności do Tatarów i bycia Polakami. Zachowując swoją religię i obyczaje, są otwarci na inną kulturę. Na starym, liczącym przeszło 300 lat cmentarzu, zobaczyliśmy groby z tradycyjnie posadzonymi kwiatami, ale też z pojedynczymi zniczami, które zapalili swoim dziadkom wnukowie z rodzin mieszanych, bo i takich w tej społeczności nie brakuje.

Obyczaje żydowskie

Z trzecią religią zetknęliśmy się w Tykocinie, gdzie w wielkiej, zabytkowej synagodze poznaliśmy podstawy wierzeń, obyczajów Żydów, historię społeczności

żydowskiej Tykocina, Krynek i innych miasteczek Podlasia. Synagoga w Tykocinie nie jest typowym miejscem modlitw, bo mieści Muzeum Kultury Żydowskiej. Niestety okres II wojny światowej pozostawił jedynie wspomnienia o dawnej bardzo licznej społeczności braci starszych w wierze.

Wracając do domu, mogliśmy przemyśleć, porównać poznane fakty, religie, obyczaje. Znaleźć analogie i różnice. Jest jeden Bóg. Ten Bóg łączy wschodniopolskie religie, łączy Polaków różnego wyznania i dlatego musimy uczyć się wspólnych dróg do tego samego Boga.

Elżbieta Zielaskowska

niedziela głos z Torunia

Ks. Paweł Borowski
(redaktor odpowiedzialny)
współpraca: Joanna Kruczyńska
ul. Łazienna 18, 87-100 Toruń
tel. 56 622 35 30 w. 39
fax 56 621 09 02
e-mail: torun@niedziela.pl
Dyżury: od poniedziałku
do piątku w godz. 9-13
Redakcja częstochowska:
Beata Pieczykura
tel. 34 369 43 85